

Lärarhandledning Där Källan springer fram

För elever i grundskolan
Författare: Cecilia Bergwall

Illustrator: Björn Lundkvist

Innehållsförteckning

Introduktion för lärare 4

Välkommen till boken Där Källan springer fram	4
Lärohandledning	4
Arbeta med boken	5
Specifika uppgifter till kapitlen	6
Att konstruera egna frågor	7
Att använda inspiration	8
Upprepning kan också bli variation	8

Elevmaterial 9

Cecilia Bergwall – författarintroduktion	10
Kapitel 1–2	11
Kapitel 3–4	12
Kapitel 5–9	13
Kapitel 10–11	14
Kapitel 12–14	15
Kapitel 15–17	16
Kapitel 18–19	17
Kapitel 20–21	18
Kapitel 22–25	19
Kapitel 26–27	20
Kapitel 28–31	21
Kapitel 32–33	22
Kapitel 34	23
Epilog	23

Kapitelfrågor – facit

24

Kapitel 1–2	25
Kapitel 3–4	26
Kapitel 5–8	27
Kapitel 9	27
Kapitel 10–12	28
Kapitel 13–15	29
Kapitel 16–18	30
Kapitel 19–20	31
Kapitel 21–22	32
Kapitel 23–25	33
Kapitel 26–27	34
Kapitel 28–31	35
Kapitel 32	36
Kapitel 33–34	37
Epilog	37

Lgr 22 – Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 38

Central innehåll	39
Kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier	40

Introduktion för lärare

Välkommen till boken Där Källan springer fram

Hej! Vad roligt att du och din klass vill läsa min bok Där Källan springer fram och arbeta vidare med texten. Det känns mycket hedrande! Förutom det genomgående temat kring klimat och miljö så berör jag teman som relationer, att bli sedd och lyssnad på, hopp, förundran, det oväntat mystiskt fantastiska och mycket mer. När ni lärt känna Sören och de andra kommer listan att vara lång. Välkommen till den första delen i serien om Kampen för vattnet.

Lärrarhandledning

Jag har valt att göra ett flexibelt material som kan användas på en mängd olika sätt – alla med det gemensamma syftet att ta hand om elevens läsning förstås! Frågorna kan kopplas till elevens förmåga att sökläsa, dra slutsatser, göra tolkningar samt till att föra resonemang med utgångspunkt i egna åsikter och erfarenheter. Facit återfinns i slutet av häftet. De uppgifter som efterfrågar elevens egen åsikt, erfarenhet eller erbjuder eleven en möjlighet att utveckla egna idéer har av förklarliga skäl inget facit utan får i stället redovisas på det sätt du och din elev kommer överens om. Sist redogörs också för materialets koppling till Lgr22.

Arbeta med boken

För mig är läsning i första hand en upplevelse och en resa där jag träffar nya människor, får nya erfarenheter, besöker nya platser och lär mig nya saker. Att bearbeta det lästa i exempelvis samtal, skrift och bild är en naturlig fortsättning på läsningen. Som pedagog vill jag ha en dialog med mina elever för att försäkra mig om elevens läsförståelse och för att följa upp reaktioner och tankar som uppstått under läsningen. Med det sagt vill jag här ge många olika möjligheter för dig och dina elever att ta er an det lästa.

Lärohandledningen kan med fördel läsas som en meny där du med varje enskild elev kan göra en planering utifrån smak och behov. Exempelvis finns frågor och uppgifter som fungerar bra för grupp- arbete medan andra lämpar sig bättre för individuellt arbete. Ibland har vi elever i vårt klassrum som motvilligt läser fiktion och finner det mycket mer stimulerande att läsa faktatexter eller annan sakprosa. Då kan fördjupningsförslagen under ”Från fiktion till fakta” passa bra och där ersätta övriga läsförståelseuppgifter. En annan ingång är att jobba utifrån de teman som är kopplade till vissa kapitel eller välja ett tema bland de övergripande förslagen. Men hela klassen kan också genomgående få samma frågor eller uppgifter. Du vet vad dina elever behöver!

Nedan beskrivs först de frågor och uppgifter som är specifika för varje kapitel. Därefter följer ytterligare några förslag på sätt att jobba med texten. Dessa förslag går att koppla till valfri del av boken eller till hela berättelsen.

Specifika uppgifter till kapitlen

Till varje kapitel finns specifika uppgifter. Ibland är det uppgifter som ligger nära texten i form av sökläsning och enkla slutsatser, ibland är det tolkningsuppgifter eller åsikts- och resonemangspunkter. Ibland ges ett förslag på en övergripande temaingång som kan passa det aktuella kapitlet. Ibland finns förslag på faktaskrivande, Från fiktion till fakta, där man kan få undersöka någon av de faktaingångar som ligger till grund för fiktionen i boken. Det går också att jobba med ett eller flera teman parallellt och då koppla det till flera kapitel eller till hela boken.

Förslag på flera teman:

	VÄRLDSBILD
DJUR	
	ATT BLI SEDD
HOPP	
	GENERATIONER
SVEK	
	ÖVERRASKNINGAR
MOD	
	ATT BLI LYSSNAD PÅ
MILJÖ	
	FÖRVÄNTNINGAR PÅ VUXNA
FAMILJ	
	FÖRVÄNTNINGAR PÅ BARN
RELATIONER	

Att konstruera egna frågor

Att konstruera egna frågor och svar till ett textavsnitt är ett effektivt sätt att själv fördjupa och förklara innehållet i det lästa. Utmana och stötta eleverna genom att presentera följande frågestammar. I “pratbubblan” ges förslag på ord att koppla ihop med frågeorden på olika sätt. Att konstruera olika uppmaningar* är också ett sätt att visa sin läsförståelse.

- Hur?
- Vem?
- Vad?
- När?
- Varför?
- Ifall ... ?
- Kan det?
- Undrar om?
- På vilket sätt?

- * Välj.
- * Beskriv.
- * Förklara.
- * Eget förslag.

Att använda inspiration

Att låta sig inspireras och associera vidare är ett sätt att jobba med läsning. Många kan få egna idéer om fortsättningar, bakgrundshistorier eller helt egna berättelser. Kanske vill någon skriva ett brev till någon i boken eller skriva en dikt eller komponera en låt. Någon annan vill illustrera en händelse eller teckna någon av bokens karaktärer. Släpp loss!

Upprepning kan också bli variation

Ibland passar det bättre att använda samma frågor och uppgifter till varje kapitel – svaren kommer ändå att variera. Vissa elever föredrar att jobba med återkommande frågor och behövs variation så kan den komma i samband med att svaren ska redovisas. Skriftligt, muntligt eller genom en illustration. Dessa återkommande frågor kan exempelvis tas från listan nedan eller så gör eleven egna.

- Vad hände i det här kapitlet?
- Vilka personer fick du möta?
- På vilka platser utspelade sig händelserna?
- Var det några ord som var svåra eller som du inte förstod?
- Var det någon del av handlingen som var svår att förstå?
- Välj en händelse som kändes extra viktig, intressant eller rolig. Beskriv den i ord eller bild (eller både och) och motivera ditt val.
- Kliv in i berättelsen och ge någon av personerna ett gott råd, ett tips, eller säg vad du tycker om något de gjort. Framför det du vill säga i en pjäs eller monolog, eller säg det enbart i skrift.

Elevmaterial Där Källan springer fram

För elever i grundskolan
Författare: Cecilia Bergwall

Cecilia Bergwall

Läsning, litteratur och skrivande har varit ett livslångt intresse som nu lett fram till ett författarskap. Cecilia Bergwall har släppt två böcker i sin första serie *Kampen för vattnet*, en berättelse som tacklar klimatkrisen ur barns och ungas perspektiv. Vem är det egentligen som ska rädda planeten? Böckerna blandar fiktion, mystik och verkliga fakta. Cecilia vill både beröra med en drabbande berättelse, öppna för viktiga samtal och inspirera till mod och handlingskraft. *Där Källan springer fram* är den första delen i serien.

Cecilia Bergwall är ämneslärare i svenska och slöjd och arbetar för närvarande som provkonstruktör av nationella prov för svenska och svenska som andraspråk.

Till alla läsare

Hej! Vad roligt att du ska läsa min bok. Jag önskar dig god läsning och hoppas att du ska tycka lika mycket om Sören och hans vänner som jag gör. Vi hörs!

Med vänliga hälsningar,
Cecilia Bergwall

Kapitel 1 – Sören (s. 7–15)

1. Beskriv hur Sören verkar vara utifrån det du läst om honom i det första kapitlet. Använd orden *träd*, *universum*, *vuxna* och *klättra*.
2. Rädsla av olika slag beskrivs i det här kapitlet. Ge minst två exempel på det.
3. Vem är Tord Brunkel?
4. Vem är Ella?
5. Beskriv de olika känslor Sören får när han sitter i trädet och ser det som händer mellan Ella och hennes pappa Tord.
6. Varför gömmer sig Sören i Glömda huset?
 - ❖ **Tema favoritplatser:** Beskriv Sörens favoritplats och varför han vill vara där. Berätta om din egen favoritplats. Kanske är det en plats du är på varje dag, en plats du bara besöker någon gång per år, eller en plats du drömmer om att få vara på.
 - **Från fiktion till fakta:** Sören tänker på det som vuxna gett namnet ”Det sjätte utdöende”. Ta reda på mer om det och skriv ner vad du lärt dig.

Kapitel 2 – Sören (s. 16–24)

1. Sören har hamnat i en knipa eftersom Gustav har ertappat honom i källaren på Glömda huset. Vilka två händelser gör att situationen förvärras ytterligare?
2. Sören känner att hela situationen känns överklig trots att det är det verkligaste han varit med om. Vad tror du han menar med det?
3. Beskriv den gamle mannen Gustav. Hur ser han ut och vilka personliga egenskaper verkar han ha?
 - ❖ **Tema rätt och fel:** Sören känner sig lite förvirrad över vad som egentligen är rätt och fel. Kan det vara svårt att veta det ibland? Har du själv varit med om någon situation där det varit svårt att veta vad som är rätt och vad som är fel? Skriv ner vad du tänker om detta och samtala sedan med någon om dina tankar.
 - **Från fiktion till fakta:** Sören funderar på hur man bäst kan hitta hem om man gått vilse. Vad vet du om att klara sig ute i naturen om man tappat bort sig. Vad ska man göra?

Kapitel 3 – Arva (s. 25–26)

1. Arva verkar ha bråttom. Varför behöver hon skynda sig?
2. Vad tycker Arva om den lilla staden Viljelösa?
3. Vad mer får du veta om Arva?
 - ❖ **Tema tid:** Arva är gammal och det är 40 år sedan hon var i Viljelösa. Man kan uppleva tid på olika sätt. Vad brukar få din tid att gå fort och vad gör att den bara sniglar sig fram? Vad tror du att du gör om 40 år?
 - **Från fiktion till fakta:** Vidsynte är Arvas trogne vän och även han är gammal. Hur gammal kan en örn bli? Vilka örnar har vi i Sverige? Vad mer kan du ta reda på om olika örnar?

Kapitel 4 – Sören (s. 27–32)

1. Förklara vad som menas med uttrycket en vit lögn?
2. Varför vill Sören inte berätta om de andra i klubben?
3. Vissa saker kommer ändå fram till slut inser Sören. Vad menar han med det?
4. Vilka ingår i Sörens familj?
 - ❖ **Tema syskon:** Sören är glad över att få krama om sina systrar även om han inte alltid tycker det är så roligt med syskon. Varför tror du Sören tycker att det känns extra skönt med en familjekram just den här gången? Vad kan vara roligt och/eller tråkigt med att ha syskon eller att inte ha syskon?
 - **Från fiktion till fakta:** Sören tror att det är något fel på Vattenreningsverket i staden. Varför är det viktigt med vattenrening? Vad vet du om vattenreningen där du bor?

Kapitel 5 – Lars (s. 33–35)

1. Pappa Lars blir först väldigt förvånad över att Tord Brunkel ringer och sedan blir han väldigt arg. Ge en förklaring till både förvåningen och ilskan.
2. Tord Brunkel ringer för att berätta om vad som hänt och att han tänker anmäla Sören. Kan det finnas fler anledningar till att Tord ringer?

❖ **Tema ilska:** Pappa Lars blir så arg att han skriker. Hur märks det att du är arg? Vilka är de bästa sätten att hantera sin ilska?

Kapitel 6–8 Sören, Rita och Lars (s. 36–40)

1. Sören känner sig jagad. Dels för att han känner att trädens smärta bara blir värre, dels för att allt känns så konstigt mellan honom och Ella. Vad skulle du kunna säga till Sören för att han ska må lite bättre?
2. Vad får vi veta om Sören när vi läser mamma Ritas kapitel?
3. Pappa Lars mår riktigt dåligt efter samtalet med Tord Brunkel. Vad är det som oroar honom mest? Vad kommer han fram till i sina grubblerier?

❖ **Tema listor:** Sörens mamma Rita är specialist på att göra listor. Brukar du göra listor? Vilka olika slags listor kan vara bra att göra?

Kapitel 9 – Sören (s. 41–44)

1. Varför gömmer sig Sören på toaletten?
2. Vilka misstankar väcktes hos Sören när skolan var på studiebesök på Vattenreningsverket?
3. Hur tycker Sören egentligen att vi människor tar hand om vårt vatten? Förklara! Använd orden *intressant*, *dumpa*, *förslag* och *bitter*.

Kapitel 10 – Sören (s. 45–52)

1. Sören känner sig lugn trots att de är på väg till Glömda huset för att bestämma vad som ska hända efter hans ”inbrott”. Varför känner han sig lugn?
2. Varför borde det inte kunna heta Glömda huset?
3. Beskriv Rebecka.
4. Sören tycker att mottagandet i Glömda huset känns konstigt. Vad är det som inte stämmer?
5. Vem är Sop-Sonja?
6. Sören tycker trots allt att det är okej att rensa ogräs. Varför då?
 - ❖ **Tema trädgård:** Hur skulle det se ut i din trädgård om du hade en? Måste man rensa bort ogräs tycker du?
 - **Från fiktion till fakta:** Mamma Rita berättar att Glömda huset egentligen inte fick målas på det sätt som syskonen Gylle gjorde. Stämmer det att man inte får måla sitt eget hus som man vill? Ta reda på vad som gäller! Du kan till exempel fråga någon du tror vet sådana saker.

Kapitel 11 – Arva (s. 53–54)

1. Arva är på väg mot Viljelösa med blandade känslor. Vad är hon glad över och vad är det som oroar henne?
2. Vilka är med på Arvas resa just nu?
 - **Från fiktion till fakta:** Arva känner hur vattnet strömmar under hennes fötter, djupt ner i marken. Var finns jordens sötvatten, det som inte syns i sjöar, älvar och åar?

Kapitel 12 – Sören (s. 55–58)

1. Sören har ingen bra dag. Förklara vilka olika saker som stör, irriterar och oroar honom.
2. Sören har fått nog, han har kommit till en gräns och tänker lyssna på sin övertygelse. Vad bestämmer han sig för att göra?
3. Hur har det gått för Sörens föräldrar?

❖ **Tema övertygelse:** Sören har nått en gräns och bestämmer sig för att göra det han tror är rätt, oavsett konsekvenserna. Har du känt så någon gång? Finns det saker du vill kämpa för? Känner du till några människor som är duktiga på att kämpa för sina övertygelser?

Kapitel 13 – Gustav (s. 59–60)

1. Vi vet ännu inte så mycket om Gustav och Rebecka men de verkar lika intresserade av Tord som Sören är. Hur får de reda på att Sören är intresserad av Tord?
2. Hur får Rebecka reda på hur Sören känner sig?
3. Vad är det som gör Gustav upprörd?

Kapitel 14 – Sören (s. 61–63)

1. I det här kapitlet tar berättelsen en vändning och det händer några oväntade saker tycker Sören. Ge ett exempel från familjen Brunkels trädgård och ett från Glömda huset.

Kapitel 15 – Sören (s. 64–72)

1. Vad hade egentligen hänt på övervåningen?
2. Vad är Rörelsen för något?
3. Hur skulle Sören kunna hjälpa Rörelsen med deras arbete?
4. Det händer mycket i det här kapitlet och vi får veta en hel del om syskonen Gylle, alltså Gustav, Rebecka och Frans. Varför blir de så oroade när de får höra att Sörens föräldrar har bestämt sig för att anmäla Tord för det han gjort?
 - ❖ **Tema vuxna:** Sören har sina tankar om träd och vuxna. Förklara varför vuxna borde klättra mer i träd, enligt Sören. Hur tänker du om att bli vuxen? Finns det något du tycker är viktigt att man fortsätter att göra eller tänka på, även som vuxen?

Kapitel 16 – Arva (s. 73–74)

1. Förklara vad Arva tycker om modern teknik och varför hon tycker så?
 - ❖ **Tema teknik:** Beskriv för- och nackdelar med digital teknik exempelvis mobiltelefoner, läsplattor och datorer. Motivera dina tankar.

Kapitel 17 – Sören (s. 75–79)

1. Sören träffar Arva för första gången i ett digitalt möte. Vad säger hon till honom?
2. Hur tycker han att det är att träffa Arva och höra vad hon har att säga?
3. Vad har hänt med Vera?
4. Arva är på väg till Viljelösa för att hjälpa syskonen Gylle och Sören. Under tiden får de olika uppdrag. Vad ska de uppdragen leda till?
5. Rörelsen bevakar Tord Brunkels villa. På en monitor ser de Rebecka komma till huset. Hur verkar Tord reagera när han får syn på henne?
 - **Från fiktion till fakta:** Ta reda på vad en lärling är. Förklara hur lärlingssystemet fungerade när det fanns i Sverige och ta reda på om det fortfarande finns. Fråga gärna någon du tror kan veta något om detta.

Kapitel 18 – Ella (s. 80–87)

1. Ella tycker att hon har allt och samtidigt saknar allt. Varför känner hon så?
2. Ella passar på att smita ut ur sin rumsarrest när kökshjälpen kommer med mat. Vad är det som gör att hon väljer att försöka smita just nu?
3. Hur kan Ella plötsligt höra grindklockan ända in i sitt rum?
4. Polisen kommer till Brunkels villa i sökandet efter Vera men åker strax därifrån igen. Förklara varför de åker iväg utan att ha letat efter Vera?
5. Ella tappar hoppet men får sedan tillbaka en förhoppning. Vad är det som gör att hon känner sig hoppfull igen?
 - **Från fiktion till fakta:** Tord har satt sin dotter Ella i rumsarrest. Får en vuxen göra så mot ett barn? Ta reda på vad som står i FN:s Barnkonvention, ett regelverk för mänskliga rättigheter som numera är inskriven i svensk lag.

Kapitel 19 – Rebecka (s. 88–93)

1. Rebecka visar inte vad hon känner utan ler övertygande mot Tord och pratar om trevliga saker, men vad tycker hon egentligen om Tord? Förklara.
2. Vad anger Rebecka för orsak till sitt besök?
3. Vilken är den riktiga anledningen till Rebeckas besök?
4. Vilka olika personer finns i familjen Brunkels villa?
 - ❖ **Tema ”spela teater”:** Ibland måste vi människor förställa oss och spela en roll för att klara oss ur en situation, precis som Rebecka gör. Fundera på i vilka situationer det kan vara bra och nödvändigt att spela en roll och när det bara är dåligt. Berätta för någon annan hur du tänker.

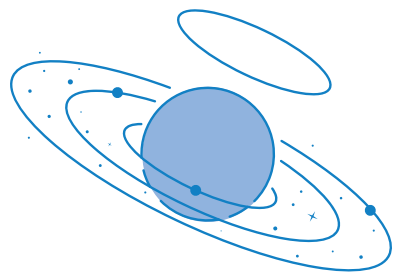
Kapitel 20 – Sören (s. 94–98)

1. Sören får vara med om ett ”kraftmöte”. Hur känns det? Vad är det som händer?
2. Vad får de veta om hur Vera har det?
3. Förklara hur Rebecka lyckas övertyga kökshjälpen om att hjälpa dem.
4. Varför vill syskonen Gylle inte att Sören ska berätta om kraftmötet för sina föräldrar?

❖ **Tema hemligheter:** Sören kommer inte att berätta för sina föräldrar om kraftmötet han just varit med på. Även om han fått det så vet han inte hur han skulle kunna förklara. Hur är det med att ha hemligheter? Är det viktigt? Är det bra? Hur gör man med hemligheter någon delat med sig av? Finns det olika slags hemligheter? Fundera och skriv, eller diskutera med någon annan.

Kapitel 21 – Sören (s. 99–106)

1. Vad menar Sören när han jämför folk som trodde att jorden var platt med sig själv?
 2. Varför är mamma Rita så upprörd och arg?
 3. Vad tycker Gustav om Tords alla jakttroféer?
 4. Hur känns det för Sören när Ella ringer?
 5. Hur ska Vera och Ella få tröst under natten?
 6. Vad får Sören veta om Arva i det här kapitlet? Använd orden *mamma*, *tjänsteflicka*, *väktare* och *vandrar* i ditt svar.
- **Från fiktion till fakta:** Människan har lärt sig mer och mer om planeten vi bor på. Hur länge har vi vetat att vår jord är ett klot? Vad mer vet du om vårt solsystem?

Kapitel 22 – Arva (s. 107–108)

1. Det var länge sedan Arva funderade på de mörka minnena hon har från sina år i Viljelösa och hos familjen Gylle. Varför försöker hon minnas det mörka nu?

Kapitel 23 – 25 Ella, Gustav och Frans (s. 109–119)

Kapitel 23, 24 och 25 utspelar sig samtidigt men ur olika personers perspektiv.

1. Vad tycker Ella om att ha förmågan att veta när andra människor ljuger?
2. Hur beskriver Ella Sörens personliga egenskaper?
3. Hur reagerar Ellas kropp på rädslan hon känner när hon ska placera kameran i Tords arbetsrum?
4. Vad är det Sören, Gustav och Lars har gjort – och varför?
5. Vad är Gustavs uppgift efter att de har tömt ut soporna?
6. Tord är väldigt arg på Gustav och när Gustav dessutom klättrar över grinden in på gården så bestämmer sig Tord för att släppa Dog på honom. Vad tänker Gustav om det?
7. Vad händer innan Tord hinner fram till hundgården?
8. Vem öppnar grinden?
9. Vad är det Ella måste göra i sin pappas arbetsrum?
10. Ella drabbas av starka känslor. Beskriv minst två känslor hon har och varför det känns så.
11. Varför smet Vera in i båthuset hon familjen Brunkel?
 - ❖ **Tema sopsortering:** Sören tycker att Tord är en riktig fuskare som inte orkar sortera sina sopor. Ta reda på allt du kan om sopsortering. Varför är det viktigt att sortera sina sopor? Hur mycket sopor blir det i genomsnitt efter en person under ett år? Vad finns det för koppling mellan sopsortering och återvinning?

Kapitel 26 – Sören (s. 120–127)

1. Sören sitter återigen i björken och tittar ner på händelserna i familjen Brunkels trädgård.

Förklara följande två händelser som Sören får se:

- Att *Moonwalk* visar tänderna.
 - Att Tord kastar sig mot hundgården och rycker upp dörren.
2. Dog gör inte som Tord vill utan attackerar i stället sin husse. Varför gör han det tror du?
 3. Gustav och Moonwalk räddar Tord från Dog. Gör de rätt tycker du? Motivera ditt svar.
 4. I det här kapitlet får Sören veta varför träden i Viljelösa vissnar nere vid ån, men han får också annan viktig information. Nämn minst två viktiga saker som avslöjas.

Kapitel 27 – Sören (s. 128–133)

1. Varför vill Sören vara en kameleont?
 2. Varför kan Sören inte sova?
 3. Vad får vi veta om brevet?
 4. Varför kryllar det plötsligt av reportrar runt Sörens hus?
 5. Vem är fröken Hildur?
 6. Hur går Gustavs evakuering till?
- ❖ **Tema media:** Plötsligt kommer det massor av reportrar till familjen Allers hus. De vill rapportera om nyheten att kommunfullmäktigeordföranden Tord Brunkel är häktad. Vad tycker du om nyhetsrapporteringen där du bor? Vad är det viktigt att rapportera om i tv och tidningar? Finns det sådant som man inte borde skriva/säga något om?

Kapitel 28–29 – Gustav och Sören (s. 134–143)

1. När de åker genom Viljelösa ser Gustav någon som går längs vägen. Vem är det?
2. Hur ser det ut längs ån i Viljelösa?
3. Vad ska de hjälpa Rebecka med?
4. Förklara varför Arva inte kan komma till Gustavs kalas.
5. Ella får träffa Arva för första gången. Vad kallar Arva henne och varför gör hon det?

- ❖ **Tema besvikelse:** Gustav älskar kalas och blir väldigt besviken när han måste ställa in sin fest. Alla människor blir besvikna ibland när saker inte blir som vi önskat och hoppats. Hur kan man göra när man blir besviken? Finns det sätt att trösta sig själv och andra? Ge några bra tips!

Kapitel 30 – Arva (s. 144)

1. Vad menar Arva med att två helt olika världar måste vara i Glömda huset samtidigt utan att den ena kan få veta om den andra?

Kapitel 31 – Sören (s. 145–146)

1. Beskriv ”trädrummet” de kommer till.
 2. Vad är det Sören längtar efter?
- **Från fiktion till fakta:** Sören tycker att rummet de kommer till är lite konstigt, fast samtidigt är det ju vanligt med växthus. Hur fungerar ett växthus? Vad kan man odla i ett växthus i Sverige som vi annars inte kunnat odla i vårt klimat? Vad skulle du odla i ett växthus om du hade ett eget?

Kapitel 32 – Arva (s. 147–155)

1. Beskriv hur Arva tar sig in i polishusets häkte.
2. Vem tror Tord att han ska få besök av?
3. Varför vill Arva ha ett speciellt förhörssrum?
4. Arva och Tord har träffats förut. När då?
5. Arva räknar upp flera orsaker till varför hon är så arg på Tord. Ge exempel på några av orsakerna.
6. Arva tar med Tord på en annorlunda och väldigt otäck resa. Vart för hon honom och varför?
7. Förklara vad det är Tord och Testraket Global har gjort.
8. Vilka ledtrådar får Arva av Tord?
9. I det här kapitlet får vi veta en hel del nya saker, men det skapas också en del nya frågetecken. Om du kunde fråga Arva något, vad skulle du då vilja veta?
 - **Från fiktion till fakta:** I Viljelösa har de nu stora problem med förgiftat vatten. Förklara hur ett vattenreningsverk fungerar och hur man kan rena förgiftat vatten.

Kapitel 33 – Sören (s. 156–165)

1. Hur blev det här kraftmötet för Sören?
2. Varför fick Sören så bråttom tillbaka till sängen?
3. Även om Sören inte hängde med riktigt så kanske du kommer ihåg vad vi fick veta om Sonja i kapitel 32. Varför är Sonja där hos Ella?
4. Vad får Gustav i födelsedagspresent?
5. Varför måste syskonen Gylle kanske lämna Glömnda huset? Förklara Sörens reaktion när han får reda på att syskonen kanske måste lämna Glömnda huset?
6. Hur får Sören tröst?
 - **Från fiktion till fakta:** Vad vet du om luftballonger? Vem uppfann luftballongen och hur vanligt är det med luftballonger i dag? Ta reda på fakta om luftballonger.

Kapitel 34 – Arva (s. 166–168)

1. Arva tror att hon förstår vem som är efter henne. Vad får vi veta om hennes förföljare?
2. Vad menar Arva med att tilliten snart skulle ”sättas på hårda prov”?

Epilog – Sören (s. 169–172)

1. Vad tycker Sören om att åka på lägerskola med klassen?
2. Sören är nervös för att träffa Ella. Vad händer när de träffas?

Kapitelfrågor – facit

Kapitel 1 – Sören (s. 7–15)

1. Exempelvis: Sören älskar träd och klättrar ofta i dem. Just nu är han väldigt förvånad över att alla vuxna lyckas ignorera det akuta hotet mot klimat och miljö på vår planet. Universum är oändligt men det skrämmer inte Sören.
2. Sören är rädd för alla klimatförändringar som hotar planetens framtid, men när Tord skickar hunden efter honom är han i stunden mest rädd för den. Ella är rädd för att pappan ska skada kattungarna.
3. Ordförande i kommunstyrelsen i Viljelösa och pappa till Ella.
4. Ella är klasskompis till Sören.
5. Exempelvis nervositet, rädsla, förvirring eller beslutsamhet.
6. Han är jagad av en livsfarlig hund och hinner inte gömma sig någon annanstans. Det är för långt hem till honom.

Kapitel 2 – Sören (s. 16–24)

1. Dels när Gustav upptäcker katterna i säcken, dels när Sörens mamma ringer för då blir han ertappad med ytterligare en lögn.
2. Här kan eleverna säkert tänka och tycka olika saker, vilket är en rimlig lösning. Exempelvis kan vi anta att Sören fortfarande är i chock efter att ha blivit jagad av Dog men han är också väldigt förvånad över att det bor någon i Glömda huset och bl.a. därför känns nog hela situationen överklig. En annan orsak till känslan är säkert att ha nu är anklagad för inbrott men Sören har aldrig tänkt att han gjort något olagligt när han varit i det lilla källarförrådet.
3. Yttre egenskaper: exempelvis stor, lång, skäggig med bullrig röst. Inre egenskaper: temperamentsfull, humoristisk, djurvän och med känsla för rätt och fel.

Kapitel 3 – Arva (s. 25–26)

1. Det är något hemskt som har drabbat vattnet i Viljelösa. Sen vet hon förstås också att det är bråttom att rädda hela Moder jord.
2. Hon vill helst inte komma tillbaka dit så hon verkar inte tycka så bra om den.
3. Exempelvis att hon har en örn, att hon är gammal, att hon verkar kunna känna hur naturen mår och att hon känner andra saker också, som t.ex. att det finns en pojke i Viljelösa som har speciella krafter.

Kapitel 4 – Sören (s. 27–32)

1. Det är en lögn man själv tycker är ganska oskyldig, t.ex. när man inte säger precis vad man tycker om någon annan utan uttrycker sig mer diplomatiskt.
2. Det finns inga andra i klubben och han vill inte avslöja det för föräldrarna eftersom han låtit dem tro att han inte är ensam, att han har kompisar.
3. Att det går att undvika sanningen, eller undvika att berätta allt, men bara ett tag. Till slut kommer sanningen fram ändå så det lönar sig inte för Sören att försöka undanhålla något av det som hänt för sina föräldrar.
4. Mamma Rita, pappa Lars och de yngre systererna Vera och Henrietta.

Kapitel 5 – Lars (s. 33–35)

1. Lars tror säkert inte att Tord ska höra av sig när han begått en så vidrig handling som att släppa en hund efter Lars son. När han förstår att Tord tänker neka till att han släppte Dog med flit, och dessutom talar om det som om det vore en bagatell, blir Lars ursinnig.
2. Det kan finnas många anledningar: Bättre att förekomma än förekommas/anfall är bästa försvar. Försäkra sig om att Sören inte skadades – trots allt – för annars skulle läget vara sämre för Tord. Visa sin makt gentemot familjen Aller.

Kapitel 6–8 – Sören, Rita och Lars (s. 36–40)

1. Individuella förslag.
2. Att han alltid har klättrat i träd, ända sedan han var liten, att han sällan ramlar ner och att han inte är höjdrädd.
3. Han mår dåligt över Tords hot om att det kommer att vara Sörens ord mot Tords. Kanske blir det bara hemskt för Sören om Lars anmäler Tord eftersom ingen kanske tror på Sörens berättelse. Sen bestämmer han sig för att ändå försöka sätta dit Tord för det han gjort.

Kapitel 9 – Sören (s. 41–44)

1. Han är rädd att Tord ska komma till skolan med polisen och arresteras Sören.
2. Sören kopplar ihop trädens klagan med vattenreningen och när han ställer frågor tycks det omöjligt att få svar, alltså känns det ännu mer som det är något lurtt på gång.
3. Individuell lösning.

Kapitel 10 – Sören (s. 45–52)

1. På grund av att Gustav trots allt verkar vara en schyst person som tycker om både träd och djur.
2. För att det är ett så iögonfallande hus som inte borde gå att "glömma".
3. Yttre egenskaper: lång, klädd i kaftan och turban med en droppe tatuerad i pannan, många skrattrynkor och vita tänder. Inre egenskaper: verkar glad, frimodig, bestämd och strukturerad.
4. Eftersom de ska diskutera hans "brott" och straffet han ska få så borde det inte vara så trevligt med kakor och saft och sådant.
5. Sop-Sonja är en gammal tant som går runt i Viljelösa och samlar sopor som hon sedan slänger på återvinningscentralen. Ingen verkar veta så mycket om henne enligt Sören.
6. Han har på känn att Ella har det mycket värre.

Kapitel 11 – Arva (s. 53–54)

1. Hon är glad över Sören, att hon hittat en av de kraftfulla, men hon oroar sig över att de inte vet vem som hotar vattnet och gör så att vattnet ropar allt högre just i Viljelösa.
2. Vidsynte, en häst och en guide som är expert på Europa.

Kapitel 12 – Sören (s. 55–58)

1. T.ex. klagar träden allt mer högljutt, han är också irriterad på alla vuxna, även sina egna föräldrar, som inte förstår hur illa det är med vattnet trots att det syns!
2. Han går från skolan utan att säga till sina föräldrar, han tänker kolla hur det går för Ella och sedan tänker han säga till Gustav att han inte tänker rensa fler maskrosor, för han måste rädda planeten i stället.
3. Inte så bra, Tord har fortfarande ett stort förtroende bland invånarna i Viljelösa så ingen ville tro på deras berättelse, men Gustav ska i alla fall intyga att Dog var där i deras trädgård.

Kapitel 13 – Gustav (s. 59–60)

1. De ser honom när han sitter i ett av träden utanför familjen Brunkels villa. De ser honom på en skärm som är kopplad till någon utrustning de håller på att sätta upp.
2. Hon sluter ögonen och koncentrerar sig, som en tankeläsare.
3. Han får syn på Dog i en av de andra monitorerna och han blir upprörd över att se hunden vanka av och an i den trånga hundgården.

Kapitel 14 – Sören (s. 61–63)

1. Exempelvis är Tord inte hemma med sin sjuka dotter och när han kommer hem går han i stället till båthuset där han får besök. I Glömnda huset visar det sig att Rebecka och Gustav inte alls är intresserade av att få hjälp i trädgården och det verkar finnas någon mer i huset.

Kapitel 15 – Sören (s. 64–72)

1. Frans kunde inte låta bli att dansa och göra piruetter och då ramlade han omkull och rev ner en hylla med utrustning i fallet.
2. En hemlig organisation som kämpar för att rädda Moder jord från människans förstörelse av vår planet.
3. Genom sin unika förmåga att höra och förstå träden och genom att berätta vad han vet om Tord.
4. De förstår att Tord kan vara farlig och de har fått i uppdrag att få fram en del information om honom så det sista de vill är att Tord ska förstå att de är honom på spåren.

Kapitel 16 – Arva (s. 73–74)

1. Numera så tycker hon bra om teknik så länge den används på rätt sätt för då är den bra, särskilt som komplement till Moder jords naturliga krafter. Om teknik däremot används på fel sätt kan den hota planeten.

Kapitel 17 – Sören (s. 75–79)

1. Bland annat förklarar hon att han är en Trädtolkare och hon berättar att han ska bli hennes lärling.
2. Omvälvande, lite överkligt och det väcker en längtan om att få träffa henne på riktig.
3. Hon smet in i Familjen Brunkels trädgård och sedan in i båthuset. De har inte sett henne komma ut därifrån.
4. De behöver få fram mer information från Tord men också försäkra sig om att Ella och Vera har det bra.
5. Han verkar förvånad och kanske orolig.

Kapitel 18 – Ella (s. 80–87)

1. Hon har allt materiellt men känner att hon saknar det som är riktigt viktigt – kärlek, trygghet, omsorg – eftersom hennes pappa har låst in henne.
2. Hon har sett att lilla Vera smitit in i trädgården och vill hjälpa henne därifrån. Det handlar inte bara om Ella själv längre.
3. Kökshjälpen har glömt att stänga av högtalaren in till hennes rum.
4. De tror på Tord som säger att det inte finns någon Vera där men däremot att hans dotter Ella är borta. Detta leder till att polisen tror att två barn är bortrövade och då startar de en större sökinsats.
5. Att hon ser Rebecka komma in genom grinden.

Kapitel 19 – Rebecka (s. 88–93)

1. Hon vet att Tord misshandlat sin dotter, är djurplågare och behandlar sin kökspersonal illa, hon vet att Vera är där någonstans och hon känner också hans "ondska" så hon tycker mycket illa om Tord!
2. Att hon ska träffa hans fru Corinne, hon säger att de är kollegor och har stämt möte.
3. Hon ska med hjälp av sina egna telepatiska förmågor känna om Ella och Vera är i huset, och med det hjälper också Moonwalk till. Hon måste också lyckas överlämna en mobil till kökshjälpen som han ska lämna till Ella så att de kan få kontakt.
4. Tord, Ella, kökshjälpen och sedan Vera i båthuset.

Kapitel 20 – Sören (s. 94–98)

1. De kopplas ihop med trädets magnetiska kraft och kan sedan höra och se tillsammans, genom trädets och andra träd längre bort.
2. Att Vera redan verkade förstå vad trädets ville säga och att hon har det bra. Hon är inte rädd och hon sjunger.
3. Det verkar vara som om de har använt sig av lite utpressning. De kanske hade lite information om honom som han inte ville skulle komma fram och därför gick med på att hjälpa dem. Kanske inte helt schyst, men de är nog lite desperata.
4. Än så länge är hela Viljelösa misstänkta för det som händer med vattnet, så Rörelsen vill inte avslöja något de vet. En annan anledning är att det är svårt att förklara allt som har med Rörelsen och ett kraftmöte att göra, och även svårt att förklara allt om Sören och hans krafter i det här läget.

Kapitel 21 – Sören (s. 99–106)

1. Han menar att det finns mycket som människor tydligen inte vet om naturlagar och hur saker och ting funkar med planeten. Förr visste de inte att jorden var rund och han känner att han fått reda på en massa saker han inte visste, t.ex. att man kan göra en utanförkroppen-resa.
2. Rita tycker att det är helt vansinnigt att de inte bara kan säga till polisen som det är så att de kan hämta Vera. Och hon tycker det är konstigt att de, syskonen Gylle, verkar veta att Vera har det bra men ändå kan de inte förklara för Rita hur de kan veta det.
3. Han är arg över dem. Man stoppar inte upp djur. Han är djurvän.
4. Det känns pinsamt för han vet inte vad han ska säga, men det känns säkert lite bra också eftersom han undrat hur hon har det.
5. Träden ska trösta dem.
6. Exempelvis: Arva har varit som en mamma för syskonen Gylle trots att hon egentligen jobbade som tjänsteflicka hos familjen. Numera är hon en av Rörelsens väktare och kämpar för att rädda Moder jord. Hon vandrar över jorden och ingen vet riktigt var hon befinner sig.

Kapitel 22 – Arva (s. 107–108)

1. Hon tror att svaret på vem som står bakom hotet mot Viljelösas vatten finns i minnena runt Tord och föräldrarna Gylle.

Kapitel 23–25 – Ella, Gustav och Frans (s. 109–119)

1. Det kan vara ganska pinsamt men också användbart.
2. Han är en ärlig person som inte kan ljuga och förställa sig. Han har svårt att smälta in och prata om vanliga saker.
3. Hennes knän skallrar/benen hade skakat.
4. Först har Gustav och Lars åkt runt och fyllt en hel sopbil med sopor och sen har Sören och Gustav tippat av hela lasset framför grinden hos Tord Brunkel. Bl.a. är det en liten hämnd för att Tord aldrig sorterar sina sopor utan stoppar allt skräp i samma tunna, men det är också ett sätt att få ut Tord ur huset en tillräckligt lång stund så att Ella ska hinna utföra sitt uppdrag på Tords kontor.
5. Han ska låtsas vara en som jobbar på Återvinningscentralen och vara den som ska prata med Tord och förklara vad som hänt och försöka uppehålla honom.
6. Gustav blir upprörd och inser att Tord är en man som tappat kontakten med verkligheten, man kan inte släppa farliga hundar på människor, ingen normal människa gör det.
7. Innan Tord hinner släppa ut Dog ringer grindklockan och det är Rebecka som kommer tillbaka.
8. Kökshjälpen.
9. Hon måste hjälpa Frans att komma in i datorn så att han kan hämta information därifrån.
10. Exempelvis blir hon jätteledsen när hon ser skärmbilden på mamma, pappa och henne själv, för det påminner henne om allt hemskt som hänt i hennes familj. Hon blir också väldigt glad när Vera knackar på och skyndar sig att släppa in henne och kramar henne hårt.
11. Hon hade hört samtalen mellan Sören och föräldrarna och tyckte att Sören behövde hjälp att ta itu med den dumma Tord.

Kapitel 26 – Sören (s. 120–127)

1. Förklara följande två händelser som Sören får se:
 - När Tord tänker gå tillbaka in i villan måste de förhindra det så att Ella hinner fullfölja sitt uppdrag. Rebecka kallar på Moonwalk som kommer springande och ställer sig mellan Tord och ingången. Rebecka och Gustav ställer sig bredvid.
 - Tord måste ha förstått att han är hotad/avslöjad och tänker ”försvara” sig genom att busa Dog på Rebecka, Gustav och Moonwalk. Det går inte som han tänkt sig.
2. För att Tord varit en hemsk husse och misshandlat Dog och för att Rebecka och Gustav har varit snäll mot honom så han har ingen anledning att ge sig på dem.
3. Individuella svar. En motivering ska dock ingå.
T.ex: Ja, de gör rätt för. Bara för att Tord vill använda våld så behöver inte de göra lika dumt.
4. Exempelvis: Att Testraket Global kunnat släppa ut gifter i Viljelösa vatten tack vare Tord. Att Tord äger aktier Testraket Global. Att de måste stänga av vattnet till hushållen i Viljelösa. Att Sören och hans familj är hotade av Tords kumpaner.

Kapitel 27 – Sören (s. 128–133)

1. Sören känner att han skulle vilja vara kamouflerad så att ingen ska kunna se honom och hans familj eftersom han känner att de är hotade och behöver skydd.
2. Han är rädd för vem som kan vara utanför deras hus och undrar varför någon kan vilja dem illa.
3. Det är Ella som har skickat det.
4. Media har fått reda på att Tord Brunkel är anhållen och att han bl.a. anklagas för att ha kidnappat Vera Aller. Det är stora nyheter som media anser att de behöver rapportera om.
5. En katt av rasen siames.
6. Gustav har ställt en gammal buss i kvarteret bredvid, så familjen Aller måste smita ut bakvägen från sitt hus och smyga över gran-narnas tomt för att komma till den. Sen åker han en lång omväg för att vara säker på att ingen följer efter dem till Glömda huset.

Kapitel 28–29 – Gustav och Sören (s. 134–143)

1. Arva.
2. Allt ser värre ut än bara för någon dag sedan. Längs med hela ån har träden tappat alla blad och gräsmattorna är alldeles bruna och vissna.
3. De ska hjälpa till att ordna kalas för Gustav. Han fyller år och eftersom hans familj inte kan vara där så få de hjälpa till att vara som hans familj.
4. Arva misstänker att någon har riktat in sig på att förstöra just Viljelösas vatten och att det kan hänga ihop med Rörelsens arbete, Källan i Glömnda huset och med Arva själv. Däremot vet hon inte vem som hotar eller var de/den personen är så hon måste bevaka staden och huset, inte gå på kalas.
5. Arva kallar henne för Sanningsägare. Eftersom Ella märker om någon ljuger kan man säga att hon äger sanningen.

Kapitel 30 – Arva (s. 144)

1. Hon menar att Sörens föräldrar ännu inte känner till Rörelsen, Sörens kraft eller de kraftmöten som de genomför i trädens krets och än så länge kan de inte få veta något om det heller. Eftersom de just nu är i Glömnda huset allihop så är det lite krångligt att hålla alla dessa saker hemliga.

Kapitel 31 – Sören (s. 145–146)

1. Ett rum med ett träd i mitten, men där bara trädets stam syns. Runt trädet finns en bänk och i golvet finns ett slags kar där vatten rinner ner från en kran på väggen. I övrigt är det ett vanligt rum med tapeter, gardiner och sånt som brukar finnas i ett rum.
2. Sören längtar plötsligt efter att få ge efter för trädets kraft och ge sig iväg ut på den hisnande färden.

Kapitel 32 – Arva (s. 147–155)

1. Hon ”hypnotiserar” polisassistenten och häktesvakten så att de släpper in henne och ger henne det rum hon vill ha.
2. Sin advokat.
3. Hon väljer ett där hon kan se trädkronorna genom ett fönster och känna kraften från en vattenåder under sina fötter.
4. När Tord var liten och Arva besökte familjen eftersom hon och Sonja var vänner.
5. Hon nämner t.ex. att han förgiftat vattnet och misshandlat Ella och sin hund Dog.
6. Hon tar honom runt planeten och låter honom uppleva hur det känns för Moder jord och människor när Hon/människorna blir förgiftade. Han får uppleva så att han verkligen känner hur det känns för planeten.
7. Tord har sett till så att det gått att manipulera vattenreningen så att gifter kunnat gå rätt ut i vattnet. Testraket Global har därför kunnat producera fuskmedicin, något som kan riskera livet på de människor som använder exempelvis vattenreningstabletter som inte fungerar.
8. Arva får lite information om vem Tord träffat i företaget, att chefen kontaktade honom för att deras arbete med vattenrening var så framgångsrikt. Sen får hon en annan ledtråd – chefen har sagt till Tord ”att från Viljelösa når man världens alla vatten.”
9. Valfritt. Individuell fråga.

Kapitel 33 – Sören (s. 156–165)

1. Hemskt och förvirrande, han tyckte det var otäckt och han förstod inte allt som hände och sas. Efteråt blev han nästan medvetlös och har sovit extremt länge.
2. Han känner att han inte borde lyssna på samtalet han hör genom fönstret. Han tjuvlyssnar och vill inte bli avslöjad.
3. Under samtalet mellan Arva och Tord förstår vi att Arva och Sonja är vänner och att Sonja är Tords mamma. Därmed är Sonja Ellas farmor och det är därför är hon nu hos Ella.
4. En luftballong.
5. För att de måste skydda Källan och då får de inte dra uppmärksamhet till platsen där Källan finns. Sören blir så fruktansvärt ledsen och besviken för att han känner sig sviken och övergiven. Just när han äntligen blivit hoppfull så försvinner kanske de som visat att de kan hjälpa honom rädda planeten.
6. Först är det örnens närvaro och sedan att Arva äntligen kommer dit. Hon tröstar honom genom trädet.

Kapitel 34 – Arva (s. 166–168)

1. Det kan vara en gammal friare som hon nobbade. När hon sa nej försökte han krossa henne i stället.
2. Sören har fått förtroende för Arva och Rörelsen och är glad att det finns några som vill och kan kämpa för planeten, men han vet ännu inte om allt han själv kommer att behöva göra för att hjälpa till. Arva är nog orolig för hur han ska reagera när han får reda på det.

Epilog – Sören (s. 169–172)

1. Onödigt och ointressant och inte det minsta normalt, även om det var just det hans föräldrar tyckte var bra med klassresan – att han behövde något normalt efter allt som hänt.
2. Ella har tagit en plats åt Sören. De pratar om allt som hänt och Sören får bl.a. veta att Sonja är Ellas farmor, och att de inte var ensamma om att avslöja hennes pappa. Sen blir Ella medlem nr 2 i Sörens klubb Preppa Planeten.

Lgr 22 – Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

Nedan följer utdrag ur Lgr22 som har relevans för arbetet med uppgifterna till Där Källan springer fram. Utdragen gäller för ämnena svenska och svenska som andraspråk som är i stort sett identiska vad gäller läsförmåga. Det finns passager under Centralt innehåll där kriterierna för de två ämnena skiljer sig något. Detta tydliggörs genom att kriteriet för svenska som andraspråk då ligger i en hakparentes.

Beroende på i vilken årskurs läsningen sker och vilken väg genom arbetsmaterialet läraren väljer för sin elev/klass avgör läraren själv vilken relevans kriterierna får i det enskilda fallet.

Under rubriken betygskriterier nedan redogörs endast för betygssteget E. Läs mer på [Lgr22](#).

Syfte

- förmåga att läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

Central innehåll

I årskurs 1–3

Läsa och skriva

- Gemensam och enskild läsning. Sambandet mellan ljud och bokstav. Strategier för att avkoda, förstå och tolka ord, begrepp och texter. [Läsrelaterade aktiviteter och strategier för att förstå, avkoda och tolka ord, begrepp och texter. Läsriktning och sambandet mellan ljud och bokstav i jämförelse med andra språk eleven kan.]
- Att återge delar av innehållet i olika texter samt resonera om budskap i texterna och jämföra med egna erfarenheter

I årskurs 4–6

Läsa och skriva

- Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. [Läsrelaterade aktiviteter och strategier för att förstå, avkoda och tolka ord, begrepp och texter från olika medier.] Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt.
- Sammanfattning av texter.
- Resonemang om texter med koppling till sammanhang inom och utanför texten samt till den egna läsoplevelsen.

I årskurs 7–9

Läsa och skriva

- Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. [Läsrelaterade aktiviteter och strategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier.] Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syfte, avsändare och sammanhang. Att urskilja innehåll som kan vara direkt uttalat eller indirekt uttryckt i texten.
- Analys av texter med koppling till upphovsperson, tid och andra texter samt utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor.
- Sammanfattning av texter.

Kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier

Kriterier för bedömning av godtagbara kunskaper i slutet av årskurs 3

Eleven läser bekanta och elevnära texter med flyt genom att använda lässtrategier på ett i huvudsak fungerande sätt. Eleven kommenterar och återger delar av innehållet och visar grundläggande läsförståelse. Eleven för också enkla resonemang om tydligt framträdande budskap i texterna.

Betygskriterier för betyget E i slutet av årskurs 6

Eleven läser skönlitteratur och sakprosatexter för barn och ungdomar med flyt och visar grundläggande läsförståelse. Dessutom sammanfattar eleven olika texter med viss säkerhet. Eleven för också enkla resonemang om tydligt framträdande budskap i olika texter.

Betygskriterier för betyget E i slutet av årskurs 9

Eleven läser skönlitteratur och sakprosatexter med flyt och visar grundläggande läsförståelse. Dessutom sammanfattar eleven olika texter med viss säkerhet. Eleven för enkla resonemang om innehållet i olika texter.